

**Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Amcangyfrif ar gyfer Blwyddyn Ariannol 2016/17**

**Cyflwyniad i Gyfarfod Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
7 Hydref 2015**

Cynnwys

Tudalen

1. Cyflwyniad i'r cyflwyniad amcangyfrifon	3
2. Rôl Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru	4
3. Llywodraethu Corfforaethol	5
4. Perfformiad Ariannol	6
5. Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd	7
6. Cynllunio Strategol	10
7. Pensiynau Llywodraeth Leol	11
8. Dyfarniadau Cyflog	11
9. Pwysau Costau	12

Atodiadau

Atodiad A - Amcangyfrifon 2016/17	14
Atodiad B – Y Strwythur Sefydliadol er Mehefin 2015	15

1. Cyflwyniad i'r cyflwyniad amcangyfrifon hwn

- 1.1 Rwyf yn cyflwyno'r amcangyfrif cyllideb hwn yn unol â pharagraff 15 o Atodlen 1 i Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae'n nodi'r adnoddau sydd eu hangen o Gronfa Gyfunol Cymru i gyflawni fy swyddogaethau statudol ar wahân i'm cyflog, Yswiriant Gwladol a chostau pensiwn, sy'n cael eu codi'n uniongyrchol ar wahân ar Gronfa Gyfunol Cymru ac nad ydynt, felly, yn rhan o'r amcangyfrif hwn. Er hynny, maent wedi'u cofnodi yn fy Nghyfrifon Blynyddol er mwyn sicrhau eu bod yn dangos cyfanswm costau rhedeg y swyddfa.
- 1.2 Dyma'r bumed waith y mae amcangyfrifon Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) wedi'u cyflwyno i'r Pedwerydd Cynulliad. Mae'r Pwyllgor Cyllid yn gyfrifol am ystyried y cyflwyniad amcangyfrifon hwn. Mae'r Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol yn gyfrifol am ystyried gwaith y swyddfa. Mae OGCC hefyd yn dod gerbron y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus i drafod y Cyfrifon Blynyddol yn ôl gofynion y Pwyllgor hwnnw. Mae'r wybodaeth yn y papur hwn yn ymwneud yn benodol â'r materion hynny sy'n rhan o gylch gwaith y Pwyllgor Cyllid.
- 1.3 Mae Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005 yn sefydlu swydd yr Ombwdsmon yn gorfforaeth undyn. Mae'r Ombwdsmon yn atebol i Gynulliad Cenedlaethol Cymru, drwy fecanwaith yr adroddiad blynyddol, a hefyd fel Swyddog Cyfrifyddu dros yr arian cyhoeddus y mae'r Cynulliad Cenedlaethol yn ei ymddiried i'r Ombwdsmon er mwyn cyflawni ei swyddogaethau.
- 1.4 Y gwariant adnoddau net a geisir am 2016/17 yw £4,090,000, gyda gofyniad net am arian parod o £4,279,000. Mae hyn yn setliad gwastad ac yn cadw fy nghyllideb ar ddim mwy na 0.03% o Floc Cymru. Mae'n darparu ar gyfer dyfarniadau cyflog i staff a phwysau eraill oherwydd chwyddiant heblaw'r cynnydd yn y taliad blynyddol am y diffyg pensiwn a chynnydd o £12,000 mewn cyfalaf i'w fuddsoddi mewn technolegau newydd i wella effeithlonrwydd. Mae'r manylion yn y papur hwn yn ategu'r cyflwyniad amcangyfrifon hwn.

2. Rôl Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

2.1 Fel Ombwdsmon, mae gennyf ddwy rôl benodol. Y gyntaf yw ystyried cwynion am ddarparwyr gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru; yr ail yw ystyried cwynion bod aelodau o awdurdodau lleol wedi torri'r Cod Ymddygiad. Rwyf yn annibynnol ar holl gyrff llywodraeth ac nid wyf yn codi tâl am y gwasanaeth yr wyf yn ei ddarparu.

2.2 Cwynion am ddarparwyr gwasanaethau cyhoeddus

2.2.1 O dan Ddeddf OGCC 2005, rwyf yn ystyried cwynion am gyrff sydd, at ei gilydd, yn rhai sy'n darparu gwasanaethau cyhoeddus lle mae'r cyfrifoldeb am eu darparu wedi'i ddatganoli i Gymru. Ymhlith y mathau o gyrff y gallaf ymchwilio iddynt y mae:

- llywodraeth leol (cynghorau sir a chynghorau cymuned);
- y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (gan gynnwys meddygon teulu a deintyddion);
- landlordiaid cymdeithasol cofrestredig (cymdeithasau tai);
- a Llywodraeth Cymru, ynghyd â'r gyrff y mae'n eu noddi.

Er 1 Tachwedd 2014, rwyf hefyd yn gallu ystyried cwynion am wasanaethau gofal cymdeithasol a lliniarol sydd wedi'u trefnu neu eu hariannu'n breifat.

2.2.2 Wrth ystyried cwynion, rwyf yn edrych i weld a yw pobl wedi'u trin yn annheg neu'n anystyriol, neu wedi cael gwasanaeth gwael drwy ddiffyg ar ran y darparwr gwasanaeth. Ystyrir hefyd a yw'r darparwr gwasanaeth wedi gweithredu'n unol â'r gyfraith a'i bolisiâu ei hun. Os cadarnheir cwyn, byddaf yn argymhell ffordd briodol o wneud iawn. Y brif ffordd o wneud iawn a argymhellir yw rhoi'r achwynydd (neu'r un a gafodd gam) yn ôl yn y sefyllfa y buasai ynddi pe na byddai'r broblem wedi digwydd, os yw hynny'n bosibl. Yn ogystal â hyn, os byddaf yn gweld tystiolaeth o wendid systematig drwy'r ymchwiliad, fe wneir argymhellion i'w gwneud yn llai tebygol y bydd pobl eraill yn profi effaith debyg yn y dyfodol.

2.2.3 Mae fy Nhîm Cyngor ar Gwynion hefyd yn darparu gwasanaeth cyfeirio Cwynion Cymru sy'n wasanaeth annibynnol a diduedd a ddarperir dros y ffôn ac ar y we. Mae'n cynnig cyngor i aelodau o'r cyhoedd ynghylch sut i gwyno am wasanaeth cyhoeddus ac yn cyfeirio eu cwyn at y sefydliad sy'n darparu'r gwasanaeth y maent am gwyno yn ei gylch, neu at yr ombwdsmon neu berson neu sefydliad annibynnol priodol sy'n delio â chwynion.

2.3 Cwynion Cod Ymddygiad

2.3.1 O dan ddarpariaethau Rhan III o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 a hefyd o dan Orchmynion perthnasol a wneir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru o dan y Ddeddf honno, rwyf yn ystyried cwynion bod aelodau o awdurdodau lleol wedi torri Cod Ymddygiad eu hawdurdod. Gallaf ystyried cwynion am ymddygiad aelodau:

- cynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol
- cynghorau cymuned
- awdurdodau tân
- awdurdodau parc cenedlaethol
- paneli'r heddlu a throsedd.

Mae gan yr holl awdurdodau hyn God Ymddygiad sy'n nodi'n fanwl sut y mae aelodau i ddilyn egwyddorion ymddygiad cydnabyddedig mewn bywyd cyhoeddus.

3. Llywodraethu Corfforaethol

3.1 Oherwydd sefyllfa gyfansoddiadol y gorfforaeth undyn, rhaid i'r cyfrifoldeb ac atebolrwydd am y gweithgareddau a gyflawnir gan fy swyddfa aros gyda mi, fel Ombwdsmon.

3.2 Gan ystyried sefyllfa gyfansoddiadol y gorfforaeth undyn, rwyf wedi sefydlu Panel Cynghori sy'n fy herio ac yn fy nghynorthwyo fel Ombwdsmon. Yn ogystal â hyn, mae Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg, is-bwyllgor i'r Panel, sy'n darparu cymorth penodol i mi mewn perthynas â'm cyfrifoldebau fel Swyddog Cyfrifyddu. Mae gwaith

y ddau wedi'i drafod yn fwy manwl yn y Datganiad Llywodraethu yn fy Nghyfrifon Blynyddol ar gyfer 2014/15, a gyhoeddwyd yn Awst 2015. Fodd bynnag, manteisiaf ar y cyfle i ddatgan yma fy mod yn falch o nodi bod Mrs Sharon Warnes, a oedd gynt yn Gyfarwyddwr Cynorthwyol/Uwch Reolwr Polisi a Pherfformiad yng Nghyngor Gwynedd, wedi'i phenodi i'r Panel Cyngori ar ôl ymarfer recriwtio agored (yn dilyn ymddiswyddiad Mr Ceri Stradling ar ddiwedd 2013/14). Mae Mrs Warnes hefyd yn eistedd ar y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg.

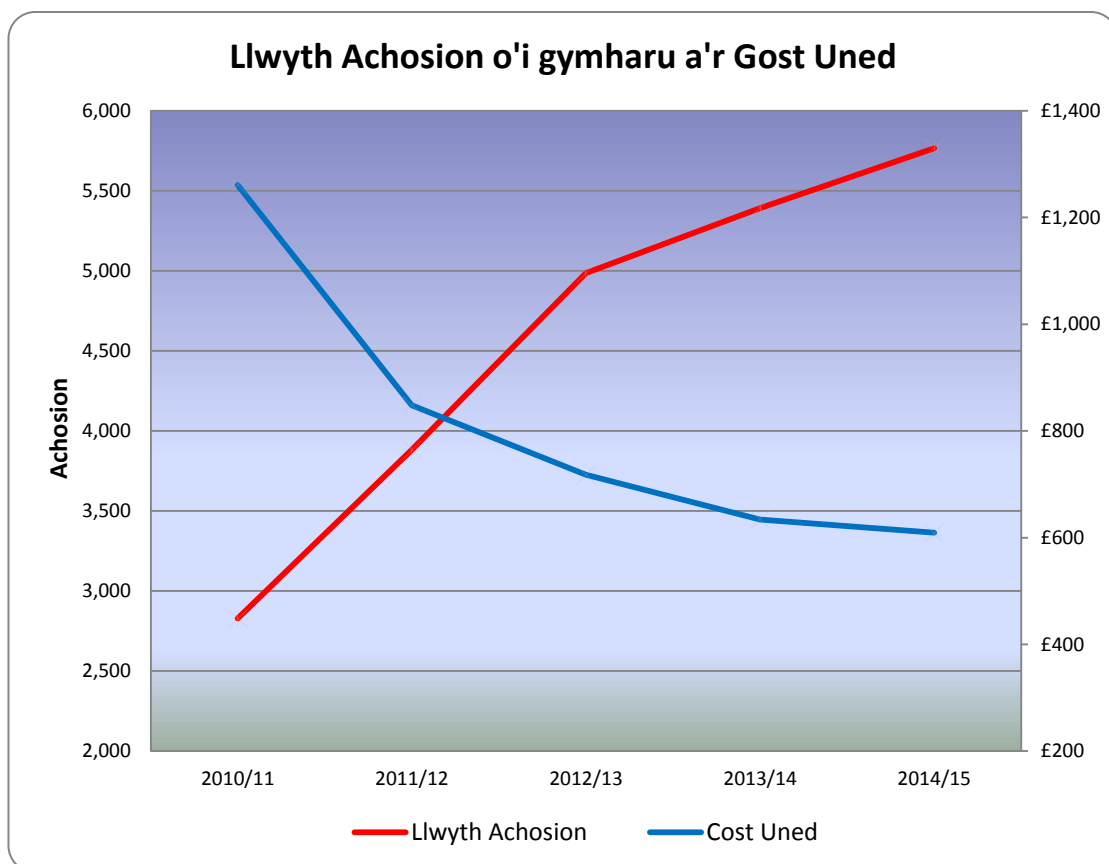
4. Perfformiad Ariannol

- 4.1 Mae'r trefniadau ar gyfer rheoli ariannol a rheolaeth fewnol wedi'u hadolygu'n annibynnol gan Deloitte, sef archwilwyr mewnol OGCC. Penodwyd Deloitte i weithredu o 1 Ebrill 2011. Roedd Deloitte wedi cynllunio ei waith ar sail ei asesiad cyffredinol o anghenion. Mae ei adroddiadau wedi nodi bod y fframwaith ar gyfer rheolaeth fewnol y sefydliad yn foddhaol ac wedi gwneud argymhellion ar gyfer gwella lle'r oedd angen.
- 4.2 Yn Adroddiad Blynyddol Deloitte ar yr Archwiliad Mewnol ar gyfer y flwyddyn 2014/15 nodwyd: "Based on the work we have undertaken during the year we are able to conclude that the Public Services Ombudsman for Wales (PSOW) has a basically sound system of internal control, which should provide **substantial assurance** regarding the achievement of PSOW's objectives." Roedd chwe argymhelliad newydd (dau â blaenoriaeth ganolog a phedwar â blaenoriaeth isel).
- 4.3 Roedd yr Archwilydd Cyffredinol wedi datgan barn archwilio ddiamod am y cyfrifon blynyddol ar gyfer y flwyddyn 2014/15 yn yr un modd â phob blwyddyn flaenorol.
- 4.4 Mae OGCC wedi gweithio ar sail yr egwyddor y dylai gorbenion y swyddfa fod yn llai na 5% o gyfanswm y gwariant. Cyflawnwyd hyn bob amser ers sefydlu'r swyddfa o dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005 ac mae'n egwyddor sy'n deillio o arferion da yn y sector cyhoeddus. Ceir tystiolaeth o hyn yn y dadansoddiad o wariant ar nodau ac amcanion fy Nghynllun Strategol sydd yn y Cyfrifon Blynyddol lle nodwyd bod y gorbenion yn 4.5% o gyfanswm y costau.

5. Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd

5.1 Mae OGCC wedi adrodd o'r blaen i'r Pwyllgor Cyllid ar y cydymdrech a gafwyd i ddarparu gwasanaeth mwy effeithlon ac effeithiol ar ddechrau'r broses trafod cwynion, a hefyd ar symleiddio'r cam ymchwilio. Mae'r trefniadau hyn wedi bod yn hanfodol ers hynny wrth ddelio â'r nifer cynyddol o ymholiadau a chwynion a gafodd fy swyddfa.

5.2 Mae'r duedd gynyddol honno wedi parhau, fel y mae'r graff isod yn dangos:

5.3 Mae'n drawiadol iawn bod nifer yr ymholiadau a chwynion a gafwyd dros y cyfnod o bum mlynedd rhwng 2010/11 a 2014/15 wedi cynyddu mwy na dwywaith tra oedd y gwariant, ar ôl addasu ar gyfer chwyddiant, wedi gostwng 2%, fel y mae'r tabl isod yn dangos.

	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	% newid
Ymholiadau	1,127	1,866	2,906	3,234	3,470	+208
Cwynion am Gyrrff Cyhoeddus	1,425	1,605	1,790	1,932	2,065	+45
Cwynion Cod Ymddygiad	277	412	291	226	231	-17
Gwariant, ar ôl addasu ar gyfer chwyddiant	£3,566k	£3,292k	£3,581k	£3,419k	£3,515k	-2

5.4 Arloesi

5.4.1 Er fy mod yn cydnabod bod gwaith rhagorol wedi'i wneud mewn blynyddoedd blaenorol i symleiddio prosesau trafod cwynion y swyddfa, roeddwn yn ymwybodol iawn bod y tueddiadau'n parhau ar i fyny. Mae'n werth nodi mai ym mis Gorffennaf 2014 y cafwyd y nifer mwyaf o ymholiadau a'r nifer mwyaf o gwynion yn y swyddfa ers ei sefydlu yn Ebrill 2006. Felly cychwynnais brosiect arloesi a oedd yn cynnwys yr holl staff i bennu meysydd lle gellid cael rhagor o arbedion drwy effeithlonrwydd. O ganlyniad i'r gwaith hwnnw, cytunwyd ar fwy na 30 o bwyntiau gweithredu. Roedd y rhan fwyaf o'r rhain yn ymwneud â newidiadau mewnol ac yn canolbwyntio ar gadarnhau a chyflymu'r broses o droi'n 'swyddfa ddi-bapur'. Rydym wedi dod i'r casgliad y bydd y dull hwn o weithredu yn ein galluogi i ddod yn fwy effeithlon yn yr agweddau ymarferol ar ddelio â dogfennau gwaith achos. Fodd bynnag, mae goblygiadau wedi codi hefyd i gyrrff sydd o fewn fy awdurdodaeth, gan fy mod bellach yn gofyn am gofnodion ar ffurf electronig yn unig (ac, mewn perthynas â hynny, rwyf yn caniatáu llai o amser i gyrrff o fewn fy awdurdodaeth ar gyfer darparu'r cofnodion yr wyf yn gofyn amdanynt).

5.5 Hyrwyddo Gwelliannau

5.5.1 Mewn perthynas â'r pryder a deimlaf ynghylch y cynnydd parhaus yn nifer y cwynion, rwyf wedi ystyried beth a allwn ei wneud i hyrwyddo gwelliannau wrth drafod cwynion mewn cyrrff sydd o fewn fy awdurdodaeth, a hefyd sut y gallwn gyfrannu'n fwy effeithiol at wella'r ffordd o ddarparu gwasanaethau cyhoeddus. O ganlyniad i hyn, cyflwynais rolau swydd newydd a gwahanol yn ystod Mehefin 2015. Yn benodol, adolygwyd nifer o'r swyddi presennol ac, o ganlyniad, cyflwynwyd swyddi Rheolwyr Ymchwilio Cynorthwyol a Swyddogion Ymchwilio a Gwella. Er y

byddant yn parhau i chwarae rhan bwysig drwy ymchwilio yn y dyfodol, bydd y dyletswyddau gwella yn y ddwy rôl hyn yn cynnwys ymgysylltu â rhanddeiliaid mewn cyrff penodol sydd o fewn fy awdurdodaeth yn ogystal ag arwain ar feysydd thematig sy'n parhau i effeithio ar ansawdd gwasanaethau cyhoeddus.

5.6 Cyngorwyr proffesiynol

5.6.1 Rwyf yn cael cymorth gan gynghorwyr clinigol sy'n arbenigo mewn gwahanol agweddau ar y proffesiynau iechyd wrth ystyried achosion iechyd. O'r blaen, roedd y swyddfa'n dibynnu'n llwyr ar gynghorwyr a oedd yn cael eu cymryd ymlaen drwy drefniant â Swyddfa'r Ombwdsmon Seneddol a Gwasanaeth Iechyd (OPHSO), drwy ailgodi ffioedd ar fy swyddfa. Mae'r Pwyllgor wedi'i hysbysu o'r blaen am benderfyniad OGCC i gymryd ymlaen nifer o gynghorwyr clinigol yn uniongyrchol a fydd yn dod i'r swyddfa yn ôl yr angen. Rydym yn parhau'n fodlon iawn ar yr effaith gadarnhaol a gafwyd ar wasanaeth OGCC o ganlyniad i hyn. Mae hyn wedi ein galluogi i adolygu achosion yn fwy prydlon wrth ddechrau ystyried cwynion, ac wedi hwyluso rhyngweithio mwy pwrpasol ac effeithiol â chynghorwyr arbenigol eraill yn OPHSO yn ystod ymchwiliadau. Mae hyn wedi lleihau costau fy swyddfa gan fod llai o angen i anfon ffeiliau achos i OPHSO ym Manceinion neu Lundain. Fodd bynnag, er ein bod yn ceisio lleihau'r defnydd o'r trefniant â OPHSO i'r graddau mwyaf posibl, rydym yn parhau i ddibynnu'n helaeth ar y gwasanaeth hwn. Ar ben hynny, gan fod nifer y cwynion iechyd sy'n dod i'm swyddfa yn parhau i gynyddu, mae'n debygol hefyd y bydd angen i mi wneud mwy o geisiadau am gyngor, gan arwain at gost fwy byth i'm swyddfa.

5.6.2 Rwyf hefyd yn cymryd ymlaen nifer o gynghorwyr proffesiynol eraill ym meysydd gofal cymdeithasol a chynllunio drwy drefniant uniongyrchol. Mae'r rhain yn profi eu gwerth hefyd, yn enwedig drwy roi'r gallu i benderfynu'n gynnar cyn cam ymchwilio'r broses gwyno. Rwyf yn ymwybodol ei bod yn debygol iawn y bydd angen i mi wneud mwy o ddefnydd o'r cynghorwyr sy'n darparu cyngor proffesiynol ar faterion gofal cymdeithasol gan y bydd angen i'r swyddfa ystyried cwynion ychwanegol o'r math hwn o ganlyniad i ddiwygio'r weithdrefn gwyno statudol ar gyfer gofal cymdeithasol ac ehangu fy awdurdodaeth yn y maes hwn.

6. Cynllunio Strategol

6.1 Y prif nodau strategol ar gyfer y swyddfa hyd 2015/16 oedd:

1. Cynnig gwasanaeth lle mae gofal rhagorol am gwsmeriaid yn flaenllaw yn ein holl waith, lle'r ydym yn gweithio i godi ymwybyddiaeth o'n gwasanaeth ac yn gwneud ein gorau i'w wneud yn hygyrch i bawb ac yn hawdd ei ddefnyddio.
2. Darparu gwasanaeth trafod cwynion o ansawdd uchel, sy'n ystyried ac yn penderfynu ar gwynion mewn ffordd drwyadl ond cymesur, ac yn cyfleu penderfyniadau'n glir.
3. Defnyddio'r wybodaeth a gawn o'n hymchwiliadau i gyfrannu at wella'r darparu ar wasanaethau cyhoeddus ac i gyfrannu at lunio polisi cyhoeddus.
4. Parhau i ddadansoddi a gwella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd ein llywodraethu, ein prosesau busnes a'n swyddogaethau cymorth, er mwyn dangos rhagor o dryloywder a sicrhau'r defnydd gorau o'r arian cyhoeddus sydd wedi'i ymddiried i ni.

6.2 Rwyf yn adolygu'r nodau hyn ar hyn o bryd gyda'm staff a rhanddeiliaid eraill, er mwyn datblygu cynllun strategol newydd i fynd â ni ymlaen i 2018/19.

6.3 Y brif ystyriaeth i ni fydd y posibilrwydd o gyflwyno Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus newydd yn ystod 2016, yn dilyn ymchwiliad Pwyllgor Cyllid y Cynulliad i bwerau'r Ombwdsmon yn ystod 2015. Wrth gwrs, bydd y Pwyllgor Cyllid yn ymwybodol iawn mai'r cyntaf o'i argymhellion ar ôl ei ymchwiliad oedd y canlynol:

“Mae'r Pwyllgor wedi'i ddarbwylllo gan y dystiolaeth y dylai pwerau'r Ombwdsmon gael eu diwygio. Mae'r Pwyllgor yn argymhell y dylai bil gael ei gyflwyno yn y Cynulliad i ymestyn rôl yr Ombwdsmon.”

6.4 Rwyf yn tynnu sylw'r Pwyllgor Cyllid at y ffaith mai fy mwriad yw, os cyflwynir Deddf newydd yn ystod blwyddyn ariannol 2016/17, y byddaf yn rheoli'r cyfnod pontio ar gyfer y flwyddyn honno o fewn o gofyniad net am arian parod o £4,279,000.

7. Pensiynau Llywodraeth Leol

- 7.1 O dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005, mae'r rhan fwyaf o'm staff yn aelodau o Brif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Mewn cyflwyniadau blaenorol rwyf wedi nodi bod hawl gan nifer o aelodau staff a oedd wedi'u cyflogi cynt gan y Comisiwn dros Weinyddu Lleol yng Nghymru, pan gafodd swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ei sefydlu yn 2006, i aros yng Nghynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Ers hynny, mae'r cynllun, a weinyddir gan Gyngor Sir Caerdydd, wedi parhau mewn diffyg. Mae hyn wedi digwydd am fod y cynnydd mewn disgwyliad oes wedi effeithio ar rwymedigaethau'r cynllun pensiwn ac am fod ei asedau wedi lleihau oherwydd gostyngiad yng ngwerth ei fuddsoddiadau a chyfraddau elw is.
- 7.2 Nodwyd yr atebolrwydd am y diffyg ar ôl adolygiad actwaraidd tair blynedd a chafodd ei gynnwys yn yr ail amcangyfrif atodol ar gyfer 2011/12 fel Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME). Er hynny, mae'r taliadau blynyddol yn cael eu trin fel rhai o fewn y Terfyn Gwariant Adrannol. Mae'r taliadau hyn yn cynyddu £13,000 bob blwyddyn a byddant yn parhau tan 2017/18.
- 7.3 Roedd sefyllfa ariannu'r Cynllun wedi dirywio er 31 Mawrth 2010, yn bennaf oherwydd amrywiadau mewn amodau ariannol (sydd wedi effeithio ar yr elw gwirioneddol o fuddsoddi er 31 Mawrth 2010 yn ogystal â'r elw disgwylidig yn y dyfodol). Mae hyn wedi'i wrthbwyso'n rhannol gan godiadau cyflog llai na'r disgwyl a chyfraniadau diffyg a dalwyd er 31 Mawrth 2010. Mae'r prisiad actwaraidd diweddaraf ar 31 Mawrth 2015 yn cydnabod bod y diffyg wedi gostwng £230,000 o £720,000 ar 31 Mawrth 2014 i £490,000. Rhagwelir y bydd y diffyg yn cael ei ddileu dros y tair blwyddyn ariannol nesaf drwy'r taliadau ychwanegol a wneir i'r Cynllun yn 7.2 uchod.

8. Dyfarniadau cyflog

- 8.1 Mae cyflogau'r swyddfa wedi'u seilio ar raddfeydd cyflog Llywodraeth Leol Cymru a Lloegr a rhoddir codiadau yn ôl setliadau a gytunir yn y Cyd-gyngor Cenedlaethol ar gyfer Gwasanaethau Llywodraeth Leol. Cytunwyd ar godiad cyflog o 2% yn 2014/15 ar gyfer y ddwy flynedd rhwng Ebrill 2014 a Mawrth 2016.

9. Pwysau Costau

- 9.1 Er gwaethaf y pwysau costau a'r pwysau eraill ar fy ngwasanaeth, yn y cyflwyniad amcangyfrif cyllideb hwn ar gyfer 2016/17 rwyf yn cynnig setliad gwastad ac yn aros ar 0.03% o'r bloc Cymru disgwylidig. Yr unig arian ychwanegol a geisir yw'r cynnydd blynyddol o £13,000 a gytunwyd mewn taliadau diffyg pensiwn a chynnydd bach mewn cyfalaf o £12,000.
- 9.2 Mae'r swyddfa'n parhau i amsugno'r cynnydd mewn costau. Mae Trysorlys EM wedi datgan mai'r amcangyfrifon presennol ar gyfer Datchwyddwyr CMC, sef y mesur o chwyddiant ar gyfer y blynyddoedd nesaf, yw 1.0% ar gyfer 2015/16 a 1.7% ar gyfer 2016/17.
- 9.3 Mae'r swyddfa wedi amsugno costau uwch sy'n gysylltiedig â'r cynnydd mewn pensiynau ar gyfer yr Ombwdsmon blaenorol y telir am ei bensiynau o'm dyraniad cyllideb i. Yn unol â'r Gorchymyn Cynnydd Pensiynau ar gyfer 2015, mae'r taliadau pensiwn hyn wedi cynyddu 1.2% ac wedi ychwanegu £2,000 at gostau rhedeg y swyddfa hon. Mae'n debygol mai tua 2% fydd y cynnydd mewn pensiynau yn 2016/17 fel y ceir cynnydd pellach mewn costau o £3,000.
- 9.4 Mae'r swyddfa'n parhau i gwrdd â chynnydd mewn taliadau gwasanaeth, ardrethi a chyfleustodau ar y safle ym Mhencoed. Fodd bynnag, mae arnom angen rhagor o le ar gyfer archifau oherwydd yr angen i gadw mwy o ffeiliau achos. Bydd hyn hefyd yn ein galluogi i arloesi drwy ddefnyddio technoleg ar gyfer pethau fel fideogynadledda, Skype a sganio dogfennau. Yn ogystal â hyn, bydd yn sicrhau bod y swyddfa'n addas ar gyfer y deng mlynedd nesaf, gan gynnwys y posibilrwydd o gynnwys staff ychwanegol os bydd yr Ombwdsmon yn cael pwerau ychwanegol o dan unrhyw Ddeddf newydd. Felly, drwy'r negodiadau â'n landlord presennol ar gyfer adnewyddu'r les 10 mlynedd, rydym wedi caffael swyddfeydd ychwanegol yn yr un adeilad heb unrhyw gostau rhent ychwanegol er y bydd cynnydd mewn taliadau gwasanaeth a chostau eraill sy'n gysylltiedig ag adeiladau. O ganlyniad i hyn, mae'r gost y droedfedd sgwâr am rent wedi gostwng o £13 i £9, sy'n rhoi gwerth rhagorol am arian ar gyfer swyddfeydd.
- 9.5 Er bod costau argraffu, postio a chludo wedi parhau i godi, rydym yn bwriadu amsugno'r costau hyn drwy weithredu cynlluniau amrywiol i sicrhau effeithlonrwydd a lleihau costau sy'n cynnwys hybu'r defnydd o argraffu ar ddwy ochr, rhagor o ddefnydd o'r post ail ddsbarth a gwerthuso costau cludwyr yn rheolaidd.

- 9.6 Rydym yn parhau i groesawu datblygiadau technegol i wella effeithlonrwydd a chymryd camau i droi'r swyddfa'n swyddfa ddi-bapur. Mae angen cynyddu ein cyllideb cyfalaf o £13,000 i £25,000 i'n galluogi i barhau i fuddsoddi yn y technolegau hyn.
- 9.7 O ran caffael, y nod wrth negodi contractau newydd ac adolygu contractau presennol yw lleihau costau a/neu wella'r dull o weithio. Rhai enghreifftiau o hyn yw trefniant newydd i integreiddio ffonau symudol a chyfrifiaduron llechen, amnewid cyfrifiaduron personol manyleb isel ar gyfer staff rheng flaen, cynyddu lled band ar gyfer y rhyngwyd heb gost ychwanegol a gwella'r offer ar gyfer mesur perfformiad rheolwyr drwy feddalwedd ffôn newydd. Rydym yn parhau i wella ein system trafod cwynion i'w gwneud yn fwy hwylus, i adlewyrchu datblygiadau yn ein prosesau mewnol ac i barhau i gydymffurfio â deddfwriaeth.
- 9.8 Yn olaf, rwyf yn tynnu sylw'r Pwyllgor at y ffaith nad yw fy amcangyfrif cyllideb yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth wrth gefn i gwrdd ag eitemau gwariant annisgwyl, fel heriau cyfreithiol i'm penderfyniadau ar waith achos.

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Medi 2015

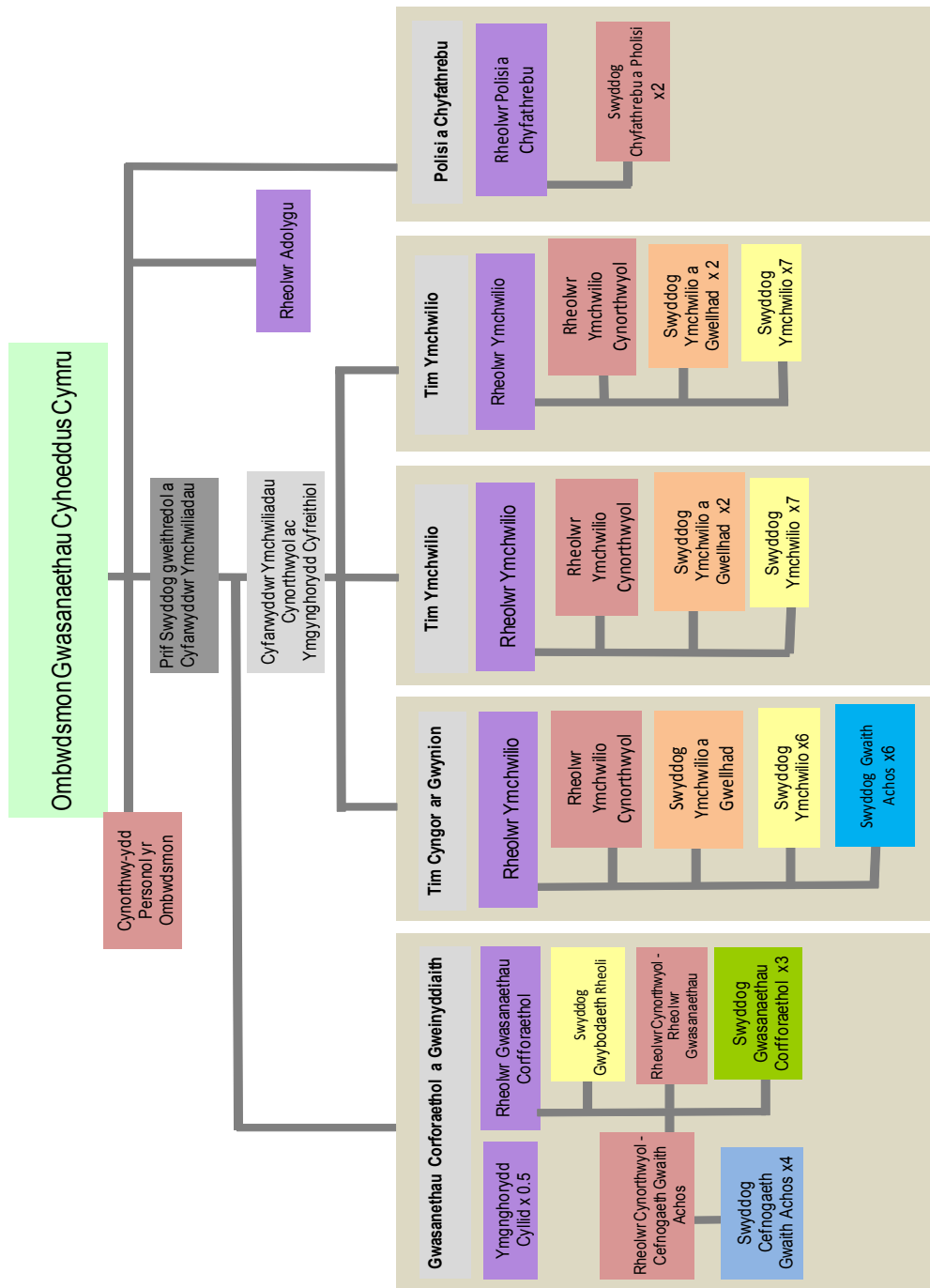
*****

Atodiad 1 Amcangyfrifon 2016/17

	Gwirioneddol 2014/15	Cyllideb 2015/16	Amcangyfrif 2016/17
	£'000	£'000	£'000
DEL Cyfalaf	17	13	25
DEL Refeniw Cyllidol			
Cyflogau a chostau cysylltiedig	2,530	2,788	2,788
Costau cysylltiedig â Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	254	266	279
	2,784	3,054	3,067
Adeiladau	353	399	407
Systemau a chymorth cyfrifiaduron	141	149	149
Costau swyddfa	142	127	130
Ffioedd cynghorol a chyfreithiol	527	310	310
Cyfathrebu	103	82	82
Hyfforddi a recriwtio	46	44	40
Teithio a chynhaliaeth	27	36	29
Ffi archwilio	20	20	20
Is-gyfanswm	4,143	4,221	4,234
Incwm	0	0	0
Cyfanswm DEL Refeniw Cyllidol	4,143	4,221	4,234
DEL nad yw'n arian parod			
Dibrisiant	86	75	80
DEL Refeniw (B+C)	4,229	4,296	4,314
Cyfanswm DEL (A+B+C)	4,246	4,309	4,339
Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME)			
Symudiad yng Nghynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	-254	-266	-279
Symudiad mewn darpariaethau	94	20	30
Cyfanswm AME	-160	-246	-249
Cyfanswm y Gwariant a Reolir			
A+B+C+D	4,086	4,063	4,090
Gofyniad am Adnoddau	4,086	4,063	4,090
Dibrisiant	-86	-75	-80
Newid mewn Darpariaethau	-94	-20	-30
Defnydd o Ddarpariaethau	254	266	279
Symudiadau eraill mewn Cyfalaf Gweithio	-1	20	20
Gofyniad Net am Arian Parod	4,159	4,254	4,279

Atodiad 2

Y Strwythur Sefydliadol er Mehefin 2015

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
1 Ffordd yr Hen Gae
Pencoed
CF35 5LJ

Ffôn: 01656 641150
Ffacs: 01656 641199
E-bost: holwch@ombwdsmon-cymru.org.uk
Dilynwch ni ar Twitter: @Ombwdsmon